

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 859/2023
29.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Лазаревић, адвокат из ..., против туженог Образовно-васпитни центар „Осечина“ из Осечине, кога заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2780/22 од 16.09.2022. године, у седници одржаној 29.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2780/22 од 16.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 436/21 од 03.03.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и обавезан је тужени да тужиљи на име неисплаћене накнаде за исхрану за период од маја 2018. до маја 2021. године исплати износ од 272.189,34 динара, са припадајућом законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ а који доспева на начин наведен у том ставу изреке. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и обавезана је тужена да тужиљи на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора за период од маја 2018. до маја 2021. године исплати износ од укупно 126.992,34 динара са припадајућом законском затезном каматом на сваки појединачни износ који доспева на начин наведен у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да на досуђене појединачне месечне износе на име накнаде за исхрану у току рада и накнаде на име регреса за годишњи одмор плати законску затезну камату за период почев од 20.-ог у текућем месецу до 21.-ог у текућем месецу за претходни месец, као неоснован. Ставом четвртим изреке, ослобођена је тужиља обавезе плаћања судских такси. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати трошкове парничног поступка у износу од 53.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 2780/22 од 16.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Ваљеву П1 436/2021 од 03.03.2022. године у ставу првом и другом изреке и одбио као неоснован тужбени

захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој за период од маја 2018. године до маја 2021. године на име накнаде трошкова за исхрану исплати износ од 272.189,34 динара, као и на име регреса за годишњи одмор износ од 126.992,34 динара, у опредељеним месечним новчаним износима са законском затезном каматом, на начин ближе означен у наведеним ставовима. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Основног суда у Ваљево П1 436/2021 од 03.03.2022. године и одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 53.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате и обавезана је тужиља да туженом на име трошкова првостепеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена је доставила одговор на ревизију тужиље. Трошкове ревизијског поступка је тражила опредељено.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и нашао да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а у ревизији тужиље се не указује на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у радном односу код тужене на радном месту ... са утврђеним коефицијентом за обрачун плате од 6,30. Тужена је у спорном периоду од маја 2018. до маја 2021. године плату тужиљи обрачунавала тако што је коефицијент радног места множен основицом за дати месец а уколико је тако обрачуната висина основне плате била нижа од минималне зараде, тужена је тужиљи вршила допуну (корекцију) до минималне зараде. На обрачунским листама плате тужиље накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора нису исказани као посебна ставка. Висина потраживања тужиље на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, за утужени период, утврђена је вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке а који је налаз и мишљење је дао на основу одредби Општег колективног уговора из 2008. године, са анексима.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиље усвојио и тужену обавезао да јој исплати предметне накнаде у износима утврђеним вештачењем. По мишљењу првостепеног суда, у износу минималне зараде која је тужиљи исплаћивана у утуженом периоду, не могу бити садржане предметне накнаде а пошто право на накнаду предметних трошкова на основу Закона о платама у државним органима и јавним службама није реализовано конкретном исплатом, првостепени суд је закључио да је тужена дужна да тужиљи предметне накнаде исплати, на основу одредбе чл. 111. и 118. Закона о раду.

Другостепени суд је, усвајањем жалбе тужене, преиначио првостепену пресуду тако што је тужбене захтеве тужиље одбио налазећи да је Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) одређен начин утврђивања основице за плате тако што је у одредби члана 4. став 2. тог закона прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, па та одредба посебног закона искључује примену опште норме Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. и 2. тог закона, коефицијент плате изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спремност и садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Законом о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. те уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. који се примењује на запослене у основном образовању.

Одредбом члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду, прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и на регрес за коришћење годишњег одмора. При том, висина трошкова исхране у току рада мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у јавним службама, ако законом није другачије одређено (члан 2. став 2.).

Посебан Колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 92/20) одређује елементе за утврђивање плате, тако што прописује да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са Законом, а уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, мања од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на наведени начин, исплаћује се у висини минималне зараде (члан 20. ст. 1. и 2.).

Тужила је запослена у школи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само у случају када посебним законом, положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, произлази да та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду, при чему и Посебним колективним уговорима за запослене у јавним службама није предвиђено њихово право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. То право није предвиђено ни Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15), а важећим Посебним колективним уговором за запослене у основним и

средњим школама утврђено је право запослених на исплату плата у висини минималне зараде, али не и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора запосленима који примају плату у висини минималне зараде.

По становишту овог суда, кад не постоји важећи општи акт који предвиђа право запослених на исплату наведених накнада и при изричитој законској одредби да су те накнаде садржане у коефицијенту за обрачун плата, тужиљи као запосленој у јавној служби не припада право на ове накнаде у виду самосталног потраживања. Из тих навода се наводима ревизије тужиље неосновано побија правилна примена материјалног права.

С обзиром да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса у утуженом периоду тужиљи исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате, то тужиљи не припада право на додатну исплату потраживаних накнаде, без обзира на чињеницу да је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. став 2. Закона парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона парничном поступку.

Трошкови ревизијског поступка туженој нису признати јер јој ангажовање заступника ради састава одговора на ревизију и трошкови судских такси, нису били потребни ради вођења парнице, у смислу одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**